

Trestný čin zvýhodňování věřitele

Trestný čin zvýhodňování věřitele spáchá ten, kdo jako dlužník, který není schopen plnit své splatné závazky, zmaří, byť i jen částečně, uspokojení svého věřitele tím, že zvýhodní jiného věřitele. Oproti trestnému činu poškozování věřitele podle § 256 tr. zák. se u trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a tr. zák. celkový stav majetku pachatele použitelného k uspokojení věřitelů nemění ani reálně ani fiktivně, ale majetek dlužníka je použit k uspokojení věřitelů nerovnoměrně. Pachatel tohoto trestného činu uspokojuje zvýhodněného věřitele ze svého majetku.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 5 Tdo 99/2007, ze dne 11.4.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání konaném o dovolání obviněného Ing. L. Ž., proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 7. 2006, sp. zn. 9 To 115/2006, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 3 T 319/2004, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušuje usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 7. 2006, sp. zn. 9 To 115/2006, a rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2005, sp. zn. 3 T 319/2004. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Městskému soudu v Brně přikazuje, aby věc obviněného Ing. L. Ž. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2005, sp. zn. 3 T 319/2004, byl obviněný Ing. L. Ž. uznán vinným trestným činem zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák., kterého se dopustil tím, že dne 16. 1. 2002, jako předseda představenstva obchodní společnosti S. p. o., a. s., uhradil část peněžitého závazku S. p. o., a. s., vůči obchodní společnosti G. F. L. ve výši 201.970.000,- Kč, vzniklého ze smlouvy o úplatném postoupení pohledávky ze dne 15. 8. 2001, a to tím způsobem, že téhož dne dal pokyn bance k převodu peněžní částky 201.970.000,- Kč z bankovního účtu S. p. o., a. s., na bankovní účet společnosti G. F. L., k úhradě tohoto závazku použil peněžní prostředky získané z prodeje strojního zařízení spalovny v O., ačkoli věděl a musel vědět, že S. p. o., a. s., má splatné neuhrazené závazky vůči dalším věřitelům ve výši minimálně 143.826.608,- Kč, dále, že S. p. o., a. s., není schopna minimálně od roku 1998 hradit své splatné závazky z důvodu nedostatku disponibilních prostředků, a rovněž tak věděl a musel vědět, že prodané strojní zařízení spalovny bylo jediným významným obchodním majetkem S. p. o., a. s., a tímto svým jednáním úmyslně zvýhodnil věřitele G. F. L., a způsobil ostatním poškozeným věřitelům A. C., s. r. o., Č. T., a. s., Č. s. s. z., V. a. s., a. s., Finanční úřad v I., V. z. p., Z. p. M. - A., R. - M., s. r. o., P. M., s. p., A. L., a. s., F. A. D., a. s., „v likvidaci“, JUDr. J. K., J. e., a. s., J. p., a. s., P. b. s. V. B., a. s., M. K., Č. v., s. r. o., S. M., O., s. r. o., T. B., a. s., Č. d., a. s., F. Ch., B., s. r. o., E., a. s., C. C., s. r. o., M. D., Q. V., s. r. o., R., s. r. o., K., a. s., G. - E., s. r. o., Č., V., s. r. o., B. T. L., N. Ch. G., T., s. r. o., T. C., s. r. o., V., s. r. o., R. B. d., S., s. r. o., K. v., a. s., L., s. r. o., Or., a. s., R. C., R. J. R., s. r. o., A. B., s. r. o., JUDr. Z. R., AK JUDr. M. B., JUDr. Z. Š., J. K., Z. Š., B., v. o. s., M., a. s., a P. P., s. r. o., škodu v celkové výši nejméně 38.734.373,- Kč.

Za tento trestný čin byl obviněný Ing. L. Ž. odsouzen podle § 256a odst. 3 tr. zák. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 4 let, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařazen do věznice s dozorem. Dále byl obviněnému uložen podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. trest zákazu činnosti spočívající v zákazu funkce statutárního orgánu v obchodních společnostech a družstvech na dobu 6 let. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byli poškození, kteří se připojili k trestnímu řízení s nárokem na náhradu škody, odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních.

Tento rozsudek napadl obviněný Ing. L. Ž. odvoláním, o němž Krajský soud v Brně rozhodl usnesením ze dne 20. 7. 2006, sp. zn. 9 To 115/2006, tak, že odvolání obviněného Ing. L. Ž. podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítl.

Proti uvedenému usnesení odvolacího soudu podal obviněný Ing. L. Ž. prostřednictvím obhájce JUDr. M. P. dovolání z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. g) a l) tr. ř. V odůvodnění tohoto mimořádného opravného prostředku poukázal na významný rozpor mezi výrokovou částí rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2005, sp. zn. 3 T 319/2004, ve které je uvedeno, že „ ... obviněný věděl a musel vědět o tom, že prodané strojní zařízení spalovny

bylo jediným obchodním majetkem obchodní společnosti S. p. o., a. s.," a odůvodněním tohoto rozhodnutí, kde soud rozvedl, že nemá pochybnosti o tom, že vlastníkem turbíny byla v předmětné době I., a. s., na kterou přešlo vlastnické právo se vším příslušenstvím a právy ve smyslu § 553 občanského zákoníku v důsledku uzavření smlouvy o zajišťovacím převodu vlastnického práva k předmětné movité věci mezi společnostmi S. p. o., a. s., a bankou I., a. s. Dovolatel dále zdůraznil, že ohledně právní kvalifikace se nalézací soud na straně 12 rozsudku vyjádřil tak, že nelze použít kvalifikaci podle § 256 tr. zák., protože by bylo nutné prokázat, že se jedná o majetek patřící pachateli. Proto je podle soudu první instance na místě použít právní kvalifikaci podle § 256a tr. zák., neboť obviněný nedisponoval svým majetkem. Soud se tak přiklonil ke konstrukci obžaloby v tom směru, že obviněný získal finanční prostředky z prodeje věci, byť nenáležící do majetku dlužníka, a s těmito prostředky nenaložil tak, jak byl povinen podle zákona o konkursu a vyrovnání, tedy neuspokojil všechny své věřitele poměrně.

Dovolatel zdůraznil, že otázka vlastnictví předmětných movitých věcí má zásadní právní význam z hlediska právní kvalifikace jeho jednání, když navíc poukázal na svůj negativní skutkový omyl, protože se domníval, že vzhledem k úkonům, které vůči I., a. s., učinil, obnovil své vlastnictví k předmětnému souboru movitých věcí a proto, že je oprávněn s těmito věcmi nakládat. Pokud nalézací soud vyřešil předběžně tuto otázku vlastnictví odlišně, pak z ní nevyvodil správné právní závěry. Skutková podstata trestného činu zvýhodňování věřitele tak nemůže být naplněna, v úvahu podle dovolatele přichází kvalifikace jeho jednání nanejvýš jako pokusu trestného činu podle § 8 odst. 1 tr. zák. Je vyloučeno, aby obviněný za předpokladu, že by skutečně prodal cizí majetek, uspokojil z výtěžku tohoto prodeje poměrně všechny své věřitele, z téhož důvodu je také vyloučeno, aby jednáním ve výroku uvedeným způsobil tam uvedenou škodu ve výši 38.734.373,- Kč. Obviněný v této souvislosti namítl, že soud měl mnohem pečlivěji zkoumat představu obviněného o způsobeném následku, neboť samotné přednostní uspokojení jednoho z více věřitelů nesolventním dlužníkem ještě neznamená, že se tak stalo úmyslně. V tomto směru se soudy nevypořádaly s obhajobou obviněného, že jeho jednání primárně nesměřovalo ke způsobení škody. Dovolatel též odkázal na nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 558/01, a rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 795/2003, ze kterého vyvodil, že v případě poměrného uspokojení závazku obchodní společnosti G. F. L., o jehož existenci soud neměl pochybnosti, se škoda způsobená ostatním věřitelům o tu část, která by zvýhodněnému věřiteli právem náležela, musí poměrně snížit. S ohledem na to, že jednání by mohlo být kvalifikováno nanejvýš jako pokus trestného činu, poukazuje dovolatel na nutnost promítnout toto stadium trestné činnosti i do výroku o trestu.

V závěru svého dovolání obviněný Ing. L. Ž. navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 7. 2006, sp. zn. 9 To 115/2006, i rozsudek Městského soudu v Brně a podle § 265l tr. ř. věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí, případně rozhodl i podle § 265l odst. 3 tr. ř. Současně obviněný požádal předsedu senátu Nejvyššího soudu, aby rozhodl podle § 265o odst. 1 tr. ř. o odkladu výkonu rozhodnutí.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství, jemuž bylo dovolání obviněného Ing. L. Ž. doručeno ve smyslu § 265h odst. 2 tr. ř., uvedl, že z obecných hledisek je možno dovolání označit za přípustné. Při posuzování důvodnosti dovolání obviněného státní zástupce dospěl k závěru, že jeho námítky sice odpovídají deklarovanému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. uplatněnému v rámci druhé alternativy obsažené v ustanovení § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., ale jsou současně zjevně neopodstatněné. S odkazem na znění skutkové věty výroku o vině v rozhodnutí soudu první instance státní zástupce konstatoval, že soudy obou stupňů činné v předmětné trestní věci dospěly ke skutkovému závěru, že Ing. L. Ž. jako předseda představenstva obchodní společnosti S. p. o., a. s., dal pokyn bance k převodu peněžní částky 201.970.000,- Kč z bankovního účtu S. p. o. na bankovní účet společnosti G. F. L. V případě zmíněné částky se podle nezpochybnitelného resultátu soudů obou stupňů jednalo o finanční prostředky právě obchodní společnosti S. p. o., a. s., získané z prodeje strojního zařízení spalovny. Oba soudy pak shodně takovýmto skutkovým zjištěním přiřadily právní kvalifikaci trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák. a státní zástupce se s těmito závěry plně ztotožnil. Argumenty dovolatele se tak jeví jako zjevně chybné a neopodstatněné. Proto navrhl, aby Nejvyšší soud podané dovolání odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné, přičemž současně navrhl, aby tak učinil za podmínky § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zkoumal, zda v této trestní věci je dovolání přípustné, zda bylo podáno v zákonné lhůtě a na místě, kde lze takové podání učinit, a zda je podala osoba oprávněná. Shledal přitom, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř. Dále zjistil, že dovolání bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), přičemž splňuje i obsahové náležitosti dovolání (§ 265f tr. ř.).

Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně uvedených v § 265b tr. ř. Nejvyšší soud dále posuzoval, zda obviněným vznesené námítky naplňují jím uplatněný dovolací důvod, a shledal, že dovolací důvody podle § 265b odst.

1 písm. g) i l) tr. ř. byly uplatněny v souladu se zákonem vymezenými podmínkami.

Nejvyšší soud neshledal důvody pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., a proto podle § 265i odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející.

Po přezkoumání napadeného rozhodnutí odvolacího soudu Nejvyšší soud zjistil, že dovolání obviněného Ing. L. Ž. je důvodné. Vycházel přitom z následujících skutečností:

Dovolatel v rámci svého mimořádného opravného prostředku namítl, že nalézací a potažmo i odvolací soud, který potvrdil rozhodnutí soudu prvního stupně, nesprávně právně posoudil otázku vlastnictví souboru předmětných movitých věcí. Takto dovolatel usoudil zejména na základě rozporu mezi výrokem a odůvodněním rozsudku Městského soudu v Brně, když jednak soud ve výroku uvedl, že obviněný musel vědět, že prodejem strojního zařízení spalovny prodává zároveň i jediný významný obchodní majetek obchodní společnosti S. p. o., a. s., a jednak v odůvodnění nalézací soud naopak zmínil, že je nepochybné, že obviněného společnost nemohla být vlastníkem předmětného strojního zařízení, když na I., a. s., přešlo vlastnické právo se vším příslušenstvím a právy ve smyslu § 553 občanského zákoníku.

Jak Nejvyšší soud zjistil, ve skutkové části výroku o vině napadeného rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2005, sp. zn. 3 T 319/2004, je opravdu uvedeno, že obviněný Ing. L. Ž. „... jako předseda představenstva obchodní společnosti S. p. o., a. s., ... k úhradě závazku použil peněžní prostředky získané z prodeje strojního zařízení spalovny v O., ačkoli ... věděl a musel vědět, že prodané strojní zařízení spalovny bylo jediným významným obchodním majetkem S. p. o., a. s., a tímto svým jednáním úmyslně zvýhodnil věřitele G. F. L. ...“. V odůvodnění tohoto rozsudku na straně 11 však nalézací soud v rozporu se skutkovými zjištěními obsaženými ve výroku o vině konstatoval, že soud nemá pochybnosti, že vlastníkem předmětné movité věci (strojního zařízení spalovny) v rozhodné době byla I., a. s., na kterou přešlo vlastnické právo na základě smlouvy o zajišťovacím převodu vlastnického práva k movité věci ve smyslu § 553 občanského zákoníku. Soud prvního stupně se následně zabýval podmínkami a dalšími náležitostmi podle § 553 občanského zákoníku a dospěl k jednoznačnému závěru, že veškeré úkony S. p. o., a. s., po podpisu smlouvy ze dne 20. 4. 2000 činila S. p. o., a. s., v rozporu se zákonem vůči kogenerační jednotce, neboť nebyla-li vlastníkem předmětné movité věci, nesvědčila jí pohledávka z uzavřených kupních smluv, neměla legitimaci k tomu, aby od takových závazků odstupovala, atd. Dále sám nalézací soud na straně 12 zhodnotil, že vyřešení otázky vlastnického práva má zásadní vliv na posouzení právní kvalifikace jednání obviněného. Při svých úvahách o právním posouzení jednání obviněného nalézací soud dále rozvedl, že kvalifikace jednání podle § 256 tr. zák. nepřipadá v úvahu proto, že obviněný nakládal s majetkem, který mu nepatřil, tedy nebyl vlastníkem věci náležející do majetku dlužníka, a to zřejmě, byť to nalézací soud výslovně neuvedl, ani při použití § 90 odst. 2 tr. zák. Dále ve zmíněném odůvodnění rozsudku nalézací soud i přes oba výše zmíněné rozpory na straně 13 uvedl, že konstrukce obžaloby, ke které se soud přiklonil, popisuje vlastnictví předmětné věci naprosto neutrálně, když vychází z toho, že obviněný prodejem předmětných movitých věcí získanými finančními prostředky neuspokojil poměrně všechny své věřitele. Přitom není jasné, co touto formulací nalézací soud mínil, když obžaloba vychází také z toho, že prodané strojní zařízení spalovny bylo jediným významným obchodním majetkem S. p. o., a. s. (č. l. 3160), a soud prvního stupně tuto formulaci beze změny přejal do skutkové části výroku o vině. Nejvyšší soud k tomu považuje za nutné ještě dodat, že samozřejmě do obchodního majetku společnosti nepatří jen věci v jejím vlastnictví, ale i pohledávky a jiná majetková práva a penězi ocenitelné hodnoty (srov. i nyní platné ustanovení § 89 odst. 13 tr. zák.). Majetkem je tedy nutno rozumět souhrn všech majetkových hodnot společnosti, neboť jde o souhrn všech jejích aktiv. Pokud by však soud prvního stupně měl na mysli jinou majetkovou hodnotu jako součást majetku, musel by to ve výroku o vině vyjádřit jinak než použitou formulací ve vztahu k věci (přesněji souboru movitých věcí) – strojnímu zařízení spalovny, které mělo být jako věc součástí majetku S. p. o., a. s., neboť taková formulace je zásadně chápána jako vlastnictví předmětné věci.

Odvolací soud se vyjádřil k otázce vlastnictví strojního zařízení spalovny na straně 5 odůvodnění svého rozhodnutí a uvedl, že skutečně je nepochybné, že vlastnické právo s celým příslušenstvím a právy ve smyslu § 553 občanského zákoníku přešlo na I., a. s., na základě smlouvy zajišťující převod vlastnického práva k movité věci ze dne 20. 4. 2000, uzavřené mezi společností S. p. o., a. s., a bankou I., a. s., přičemž obě tyto společnosti mezi sebou zároveň uzavřely dvě smlouvy o výpůjčce za účelem bezplatného užívání movitých věcí ze strany společnosti S. p. o., a. s. Poté společnost S. p. o., a. s., zastoupená obviněným, dne 13. 11. 2001 odstoupila od smlouvy o úvěru a dne 21. 11. 2001 oznámila tuto společnost bance I., a. s., započtení pohledávky. Soud druhé instance v této souvislosti vznesl otázku, zda skutečně úkony, které obviněný učinil, tj. zápočet zakoupené pohledávky, mohly mít za následek změnu vlastníka, a poté se přiklonil k názoru, že z hlediska civilně právního je odpověď na tuto otázku sporná, když je sporná platnost a soulad s právem ohledně odstoupení od smlouvy o úvěru a od všech akcesorických vztahů. Dále Krajský soud v

Brně však konstatoval, že pro posouzení viny a trestní odpovědnosti obviněného je toto naprosto irelevantní a pro posouzení je důležitý materiální obsah vlastního jednání obviněného, přičemž je nepochybné, že obviněný prodal strojní zařízení S. p. o., a. s., a získané finanční prostředky použil v rozporu se zákonem o konkursu a vyrovnání, ze kterého mu vyplývala povinnost ve stavu úpadku uspokojit všechny své věřitele poměrně a rovnoměrně. Z těchto nepřiliš jasných formulací (např. „je toto naprosto irelevantní“ apod.) však zřejmě podle názoru Nejvyššího soudu vyplývá, že odvolací soud otázku vlastnictví v okamžiku prodeje jednoznačně nevyřešil, neboť považuje za „skutečně sporné, zda předmětná výpověď úvěrového a všech akcesorických vztahů je platná a v souladu s právem, a tedy zda úvěrový vztah a vztahy akcesorické a existenčně závislé na vztahu hlavním zanikly, či nikoli,“ a přesto zamítl odvolání obviněného Ing. L. Ž. a tím potvrdil napadený rozsudek soudu prvního stupně, který vycházel, byť rozporně z toho, že uvedená výpověď úvěrového a všech akcesorických vztahů byla neplatná a v rozporu s právem, neboť pohledávku JUDr. N. za I., a. s., považoval jen za údajnou a tudíž za neplatnou, když vycházel z toho, že „Č. poskytla řadu soudních rozhodnutí, ve kterých byla údajná pohledávka JUDr. N. o prodeji společnosti G. použita, a ve všech těchto rozhodnutích byla odmítnuta, a to i pravomocným rozhodnutím, např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 1. 2001, sp. zn. 2 Ko 57/2001 (srov. str. 9 až 10 rozsudku nalézacího soudu).

Na základě těchto skutečností Nejvyšší soud dospěl k závěru, že skutečně existuje rozpor mezi skutkem popsáním ve výroku o vině rozsudku Městského soudu v Brně a odůvodněním tohoto rozhodnutí, týkající se toho, zda společnost, za níž obviněný jednal, byla či nebyla vlastníkem souboru movitých věcí – strojního zařízení spalovny, které byly prodány a z jejich výtěžku byl následně uspokojen jen jeden z mnoha věřitelů společnosti. Nalézací soud se s touto otázkou doposud nevypořádal a není pravdou, že by vlastnictví předmětných movitých věcí bylo naprosto neutrální, když navíc ani není jasné, co tímto termínem obžaloba, jak ji cituje nalézací soud, a poté i sám soud první instance měl na mysli. Uvedený rozpor prohloubil ještě odvolací soud, který i přesto, že odvolání obviněného po jeho přezkoumání podle § 256 tr. ř. zamítl jako nedůvodné, v odůvodnění svého usnesení zopakoval tvrzení soudu prvního stupně, že vlastníkem předmětných movitých věcí je I., a. s., nicméně dále uvedl, že platnost úkonů učiněných obviněným vůči I., a. s., je velmi sporná a že soud nemá pochyb, že obviněný prodal strojní zařízení S. p. o., a. s. Nejvyšší soud pak již rozhodně nepovažuje za správný názor odvolacího soudu, že posouzení platnosti právních úkonů obviněného směřujících k odstoupení od smlouvy o úvěru, jinými slovy tedy otázka vlastnictví předmětných movitých věcí, je pro trestně právní posouzení viny a trestní odpovědnosti obviněného Ing. L. Ž. naprosto irelevantní.

Trestný čin zvýhodňování věřitele spáchá ten, kdo jako dlužník, který není schopen plnit své splatné závazky, zmaří, byť i jen částečně, uspokojení svého věřitele tím, že zvýhodní jiného věřitele. Oproti trestnému činu poškozování věřitele podle § 256 tr. zák. se u trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a tr. zák. celkový stav majetku pachatele použitelného k uspokojení věřitelů nemění ani reálně ani fiktivně, ale majetek dlužníka je použit k uspokojení věřitelů nerovnoměrně. Zvýhodněný věřitel dostává sice jen to, co by mu po právu patřilo, nebýt insolvence dlužníka, protože však dlužník není schopen uspokojit všechny své věřitele, plným uspokojením jednoho věřitele zkracuje ostatní věřitele. Za takové situace je třeba postupovat podle zákona o konkursu a vyrovnání a věřitele uspokojit jen poměrně a rovnoměrně. Nejvyšší soud musí v této souvislosti zdůraznit, že z povahy věci vyplývá, že pachatel tohoto trestného činu uspokojí zvýhodněného věřitele ze svého majetku. V případě obviněného se ovšem oba uvedené soudy náležitě nevypořádaly s tím, komu náležely movité věci, jejichž zpeněžením pak obviněný získal finanční prostředky k uspokojení zvýhodněného věřitele, a pochybily tak v tom, že řádně a jednoznačně neposoudily, komu v tomto případě svědčilo k okamžiku prodeje vlastnické právo k předmětnému strojnímu zařízení spalovny, což má samozřejmě vliv na to, zda obviněný naplnil znaky trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák. (v případě, že by vlastnické právo náleželo společnosti S. p. o., a. s.), či zda se v jeho případě jednalo pouze o nezpůsobilý pokus ve smyslu § 8 odst. 1, § 256a odst. 1, 3 tr. zák., jak naznačuje ve svém dovolání obviněný Ing. L. Ž. pro případ, že by jednal v přesvědčení, že předmětné strojní zařízení spalovny je ve vlastnictví společnosti S. p. o., a. s. (srov. § 90 odst. 2 tr. zák.), což nevylučují ani závěry odvolacího soudu na str. 5 napadeného rozsudku (viz i str. 12 rozsudku nalézacího soudu). V tomto smyslu není ani bez významu, že předmětné strojní zařízení spalovny mělo být později v rámci konkursního řízení úpadce společnosti S. p. o., a. s., navráceno do konkursní podstaty, zpeněženo a výtěžek měl být použit na základě rozvrhového usnesení k uspokojení pohledávek konkursních věřitelů, s čímž se také jak soud prvního stupně, tak i odvolací soud nevypořádaly. Vzhledem k tomu, že jde o zásadní právní otázky, které je třeba v případě uznání obviněného Ing. L. Ž. postavit najisto, byl nepochybně v tomto případě naplněn obviněným uplatněný důvod dovolání ve smyslu § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a to ve spojení s druhou alternativou obsaženou v ustanovení § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř.

Další právně relevantní námitka obviněného Ing. L. Ž. se týkala výše škody, kterou měl obviněný svým jednáním způsobit, a to jednak ve vztahu k právní kvalifikaci jednání obviněného jako trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák., a jednak ve vztahu k možnému nezpůsobilému pokusu tohoto či jiného trestného činu podle § 8 odst. 1 tr. zák. v případě, že předmětné movité věci nebyly ve vlastnictví společnosti, za kterou obviněný jednal.

Soud první instance se otázce výše způsobené škody věnoval jen ve stručnosti na straně 15 svého rozhodnutí, kde uvedl, že vycházel ze znaleckého posudku znalce z oboru ekonomika Ing. J. Ch., který zodpověděl otázku, v jakých peněžních částkách byly uspokojeny splatné závazky S. p. o., a. s., vůči všem věřitelům této společnosti za situace, kdy peněžní částka 201.970.000,- Kč, uhrazená z titulu dluhu společnosti G. F. L., by byla použita na úhradu shora uvedených závazků podle poměrného a rovnoměrného uspokojení. Jak dále rozvedl soud, znalec uvažoval s předpoklady dvou částek, a to 201.970.000,- Kč, skutečně zaplacených společností G., a rovněž ze skutečné hodnoty fakturace - 201.631.650,- Kč, dále se závazky sníženými o úroky z prodlení a o daňové závazky. K tomu použil výpočty k oběma částkám včetně daňových závazků a bez nich. Soud pak nakonec konstatoval, že vycházel z výše škody maximálně ve prospěch obviněného a nezahrnul do ní daňové závazky, neboť povinnost k platbě DPH by nastala až po trestném jednání, nejdříve v březnu 2002, a proto považoval za objektivizovanou škodu obviněným způsobenou ve výši 38.734.373,- Kč. Odvolací soud se k otázce výše škody vyjádřil v podstatě jen odkazem na obsah spisu a přezkoumávaný rozsudek soudu prvního stupně, když na straně 5 svého usnesení pouze stručně shrnul výše citované závěry nalézacího soudu.

Podle ustanovení § 89 odst. 11 tr. zák. se škodou velkého rozsahu rozumí škoda dosahující nejméně částky 5.000.000,- Kč. V případě škody jako zákonného znaku kvalifikované skutkové podstaty trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 2, resp. 3 tr. zák. se za škodu považuje rozdíl mezi částkou, kterou byla uspokojena pohledávka zvýhodněného věřitele, a částkou, která by tomuto věřiteli náležela při poměrném a rovnoměrném vypořádání v konkursu, protože právě tento rozdíl představuje částku, o níž byli ostatní věřitelé poškozeni (srovnej rozhodnutí uveřejněné v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu pod č. 5/2004 - T 690). S ohledem na uvedené odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně není zcela jasně patrné, zda se tento soud a v návaznosti na jeho rozsudek i odvolací soud řídili citovaným judikátem Nejvyššího soudu.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší soud shledal ve smyslu § 265k odst. 1 tr. ř. s přihlédnutím k § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. podané dovolání obviněného Ing. L. Ž. důvodným, a proto z podnětu tohoto dovolání podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 7. 2006, sp. zn. 9 To 115/2006, a rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2005, sp. zn. 3 T 319/2004. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak Nejvyšší soud přikázal Městskému soudu v Brně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Toto rozhodnutí učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání, neboť vzhledem k charakteru vytknutých a Nejvyšším soudem zjištěných vad je zřejmé, že je nelze odstranit ve veřejném zasedání.

V novém řízení se nalézací soud zaměří zejména na jednoznačné a z hlediska výroku i odůvodnění svého rozhodnutí souladné vyřešení vlastnictví předmětného souboru movitých věcí - strojního zařízení spalovny, které obviněný jako předseda představenstva obchodní společnosti S. p. o., a. s., prodal a peněžní prostředky takto získané použil na úhradu dluhu společnosti G. F. L. Následně pak vyřeší správnou právní kvalifikaci jednání obviněného Ing. L. Ž., a to i z hlediska všech navazujících právních námitek obsažených v odůvodnění jeho dovolání, ke kterým se již zčásti vyjádřil shora i Nejvyšší soud, a to včetně jeho ustálené judikatury týkající se výše škody, jako zákonného znaku kvalifikované skutkové podstaty trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 3 tr. zák.

Dále se bude muset soud prvního stupně vypořádat se všemi shora vytknutými pochybeními, přičemž je vázán shora vyslovenými právními názory Nejvyššího soudu a je povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení Nejvyšší soud nařídil (§ 265s odst. 1 tr. ř.). Vzhledem k tomu, co již bylo uvedeno shora, považuje Nejvyšší soud také za nutné zdůraznit, že při odůvodňování rozsudku je třeba postupovat důsledně v souladu s ustanovením § 125 odst. 1 tr. ř., které stanoví, že v odůvodnění rozsudku soud stručně vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporují. Z odůvodnění musí být patrné, jak se soud vypořádal s obhajobou, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu. To se týká i případného následného rozhodnutí odvolacího soudu (srov. již shora citované jeho závěry na str. 5 odůvodnění rozsudku, včetně nedokončené věty ve třetím odstavci).

Další články:

- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)